

LEDELSESBERETNING 2013

2013 var året, hvor vi endeligt fik afsluttet de omfattende restaureringsarbejder på bygningerne i Rømersgade. De har været båret igennem af en meget stor velvilje fra en række fonde, og i det hele taget er den økonomiske velvilje, vi møder hos fonde og andre en helt afgørende forudsætning for vores arbejde. Der skal derfor rettes en varm tak til alle bidragsyderne.

I løbet af året modtog Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv støtte eller tilsagn om støtte fra bl.a. A.P. Møller & Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til Almene Formaal, ALKA, Arbejdernes Landsbank, Arbejdsmarkedets Feriefond, Arbejdermuseets Venner, Augustinus Fonden, Bikuben Fonden (i forbindelse med samarbejdsprojekt med Kroppedal Museum), Bygningsbevaringsfonden af 1975, Carlsbergfondet, Carlsbergs Mindelegat, Dansk Metal, Eduard Walthers Legat, EU, Frimodt-Heineke Fonden, Grafisk Almenvælgørende Fond v/HK Danmark, Knud Højgaards Fond, Kulturstyrelsen, LO, Nordisk Kulturfond, Ny Carlsbergfondet, RealDania, Strange Galtholts Fond, Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Tipsmidlerne og Tuborgfondet.

Den samlede institution havde i 2013 95.267 gæster. Det er en forventet tilbagegang på godt 10% i forhold til 2012, som var et besøgmæssigt særdeles godt år, hvor en meget medieomtalt plakatudstilling trak ekstraordinært mange besøgende til.

I det følgende beskrives året 2013 ud fra perspektiverne samlinger, forskning, udstillinger, den digitale verden, anden formidling, undervisning, bygninger, salg, organisation og økonomi.

SAMLINGERNE

I 2013 kom der for alvor styr på samlingerne igen efter den store flytning af bibliotek og arkiv i 2012. Vi har over årene oparbejdet et registreringsefterslæb, især når det gælder arkivsamlingen, og i slutningen af 2013 lagde vi en plan for, hvordan der skal arbejdes med det i de kommende år, så vi undgår, at tingene i for høj grad hober sig ubehandlede op. I den forbindelse diskuterede vi bl.a. ressourcer, registreringsniveauer og udnyttede, at vi er en ABM-institution (arkiv-bibliotek-museum), der kan drage nytte af intern erfaringsudveksling.

Museumssamlingerne

I foråret 2013 var konflikten mellem Kommunernes Landsforening og folkeskolelærerne på alles læber, og det resulterede på Arbejdermuseet i en målrettet indsamling af materiale fra lockouten. Ved et arrangement den 27. juni blev folk opfordret til at komme forbi og aflevere genstande, fotos, film og erindringer fra lockouten, samtidig med at de kunne høre foredrag om tidligere konflikter på arbejdsmarkedet. Mange kom forbi, og endnu flere lod høre fra sig på andre tidspunkter. Henover sommeren og ind i efteråret kom der fortsat henvendelser, og på et tidspunkt måtte vi melde officielt ud, at indsamlingen var afsluttet, da mængden af materiale begyndte at blive voldsom. Der kom mange spændende og illustrative genstande ind, bl.a. en "lockout-by" lavet af børn som erstatning for undervisningen, og i samlingen befinder sig bl.a. nu "verdens største lockout-perleplade", en film fra aktionen "Begravelsen af den danske model", materialer fra en protestcykeltur til Afrika og et brev fra Mille på 11 år, der skriver til Helle Thorning, at hun synes "at det er dumt, at det skal gå ud over børnene, når I siger at børnene skal være bedre i skolen, for vi bliver ikke bedre af ikke at gå i skole."

Museet har i årets løb modtaget 190 indkomster, hvilket er dobbelt så mange som i 2012. Tallet afspejler, at der har været to store indsamlingstiltag i 2013. I foråret opfordrede Arbejdermuseet som nævnt de implicerede parter i konflikten på undervisningsområdet til at aflevere materiale og genstande til belysning af konflikten forløb. Desuden er der blevet samlet ind fra Royal Copenhagen i forbindelse med virksomhedens udflytning af produktionen til Thailand. Størstedelen af de øvrige indkomster indlemmes i studiesamlingen med henblik på anvendelse i Skoletjenesten og i børnemuseet.

I alt er der i 2013 oprettet 593 nye poster i Regin fordelt på 11 arkivfonde, 312 kulturhistoriske genstande og 270 kunstværker. Der er oprettet 16 nye sager.

Fra foråret havde museet en projektansat medarbejder til bl.a. at stå for indsamlingen af materiale fra Royal Copenhagen (se nedenfor). Kernen i det indsamlede materiale er to arbejdsstationer fra henholdsvis plattestuen og musselmalernes stue. Indsamlingen omfattede bl.a. også arbejdstøj, jubilæumsskjolde og materiale fra idrætsklubben.

Af særligt interessante indkomster skal derudover nævnes døre og vinduer fra et af Dansk Folkeferies huse i Middelfart. Dørene og vinduerne indlemmes i studiesamlingen, så de for eftertiden kan bruges til at skabe miljøer og stemninger fra en side af feriekulturen, der langsomt er ved at forsvinde. Desuden har Arbejdermuseet modtaget en meget flot fane fra Arbejdernes Idrætsklub (AIK), som er relevant i forhold til foreløbige ideer om at arbejde med temaet "arbejderkroppen".

På kunstsiden har museet modtaget Jørn Mathiassens akvareller til TV-serien "Massa Peter". Disse værker supplerer på fornem vis den allerede eksisterende samling af Jørn Mathiassen

Arbejdermuseet var sommeren 2013 i Århus for at hente en meget flot gave i form af mureren og billedkunstneren Peter Peitersens efterladte tegninger. Peter Peitersen var meget aktiv i fagbevægelsen, bl.a. som opmåler, og hans fagpolitiske engagement afspejler sig meget direkte i hans billeder. Det er Peter Peitersens søn, der har overdraget samlingen til museet sammen med omfattende dokumentation.

Som en udløber af årets store kunstudstilling med værker af Hans Ticha besluttede museet at købe et værk af kunstneren, da kunstneren med sin dobbelte kritik af østtysk totalitarisme og vesttysk materialisme tematisk placerer sig inden for den historie, der er Arbejdermuseets genstandsfelt. Endelig har museet erhvervet tre meget flotte gouacher af Hans Scherfig, der stilistisk og tematisk lægger sig op ad den eksisterende samling af Scherfigs tegninger.

2013 blev året, hvor museet gjorde alle sine museale registreringer offentligt tilgængelige i Kulturstyrelsens databaser. Da registreringerne er lavet over en meget lang årrække, er der naturligvis stor forskel på, hvor detaljerede de er. Nogle registreringer omfatter kun de allermest nødvendige oplysninger, for at museet kan finde sine ting på magasinerne, andre er mere omfattende og afspejler, at der har været samlet flere oplysninger ind, eller at materialet er blevet betragtet som særligt vigtigt. Der vil fortsat blive arbejdet med forskellige niveauer i registreringen for at undgå, at materialet hober sig op. I det omfang der er deciderede mangler i de offentliggjorte registreringer, vil de så vidt muligt blive rettet, når de kommer for en dag.

Også i 2013 har Arbejdermuseet bidraget med lån til udstillinger på andre museer. Således hænger der på det nyåbnede søfartsmuseum i Helsingør to faner fra Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv sammen med et hovedkatalog fra Daells Varehus, et gasblus og en gryde. Til udstillingen Konfrontation i Den frie Udstillingsbygning udlånte museet 14 tegninger af Anton Hansen.

I 2013 blev den store samling, som museet overtog fra Ludvigsløst, da dette restaurationsmuseum lukkede, sorteret. En mindre del overgik til den registrerede samling, mens den øvrige del af samlingen indgik i studiesamlingen, blev tilbudt andre interessenter eller kasseret.

I slutningen af 2013 blev der bestilt et nyt reolanlæg til magasinet i Tåstrup, så vi på længere sigt kan få plads til en stor del af museumssamlingen på adressen også. Det er en stor fordel at få samlingen tæt på vores kontor- og konserveringsfaciliteter.

Tilvækst og registrering af arkivmateriale

For at lette det fremtidige arbejde, når vi modtager arkiver, blev der i 2013 udarbejdet en ny standard for arkivaftaler. Det er forventningen, at den nye aftalestandard vil være tilstrækkelig robust til at håndtere det generelt stigende fokus på immaterielle rettigheder.

Arkivet modtog i 2013 bl.a. arkiver efter Akademikernes Centralorganisation (AC), Fængselsforbundet i Danmark, Forhandlingsfællesskabet for Hovedstadens Sygehusfællesskab, Socialdemokraterne, Dansk Frisør Forbund, Foreningen af Sygehjælpere i Storkøbenhavn, Dansk Metal Afdeling 14 (automekanikere), Dansk Metal Afdeling 8 (civile ansatte ved Forsvaret), Dansk Metal Afdeling 6 (kommunale smede), Steen Johansen (HK), Ivar Nørgaard og Venstresocialisterne, der nedlagde sig selv i efteråret.

Arkivet modtog i 2013 i alt 250 hyldemeter arkivmateriale.

I 2013 blev der registreret og tilgængeliggjort 63 arkiver, bl.a. efter Harald Jacobsgaard Hansen, Åge Kjelsø, Solveig og Svend Otto Christensen, Skråtobaksarbejdernes Fagforening i København og HK's Kommunale Landsforening. Fremhæves skal også arkiverne efter en længere række af foreninger og klubber fra Orlogsværftet i København, som praktikant Nils Bärenholdt har registreret. Dette omfattende materiale fortæller om hverdagens faglige kamp på værftet og om de sociale aktiviteter i bl.a. Orlogsværftets Idrætsforening.

De største registreringsopgaver har været registreringen af kopier af de danske personsager fra Komintern-arkivet i Moskva, i alt 402 sager, indeholdende ca. 11.000 sider, og af digitaliserede lydoptagelser af DKP's centralkomitemøder 1980-1991, fordelt på 303 lydfiler, svarende til ca. 800 timer.

I 2013 er der også blevet lagt betydelige kræfter i at ordne og rette i opstillingen af arkiverne efter den omfattende flytning af samlingerne i 2012. Flere arkivfonde blev splittet ad, fik nye placeringer og for nogens vedkommende blev arkivkasserne ikke stillet op i den helt rigtige rækkefølge. En række arkiver måtte tillige ompakkes, da det viste sig vanskeligt at placere dem i det nye reolsystem. Det har været et forventet og nødvendigt efterarbejde, der nu er afsluttet.

Brugen af arkivalier og bøger

I 2013 behandlede arkivet 134 ansøgninger om adgang til arkiver. I alt blev der udlånt 1.162 arkivenheder, 80 emnearkivsager samt scannet en del materiale i forbindelse med besvarelser til forskningsinstitutioner o.l. Derudover blev der behandlet 35 fjernlånsager til journalarkivernes arkivstiftere. De mest brugte arkiver i 2013 var DKP, LO, Socialdemokratiet, AIC, DKU og H.C. Hansen i nævnte rækkefølge.

Alt i alt har brugen af arkiverne været mindre i 2013 end de foregående år. Der er derfor igangsat nye initiativer over for lokalmiljøet i Tåstrup, jf. nedenstående, samt indgået formaliseret samarbejde om undervisning i arkivkundskab med Københavns Universitet og planlagt yderligere tiltag over for universitetsstuderende i 2014.

I alt besøgte 440 brugere arkiv- og biblioteksfaciliteterne i Tåstrup og Rømersgade, og der var 8.675 læsesalslån, udlån og fornyelser af bøger og tidsskrifter m.m. Det er samlet set en tilbagegang i forhold til sidste år, men en stigning i fjernlånet. Brugernes adfærd har ændret sig, og vi har i erkendelse heraf påbegyndt en ny henvendelsesstatistik med henblik på rene referencespørgsmål. I alt blev der behandlet ca. 1.033 af denne type henvendelser fordelt på de 11 måneder af året, hvor statistikken blev ført.

Samlingerne blev i 2013 også brugt på en række andre måder, f.eks. formidlede vi en række dubletter og genoptryk af plakater til 3F's kursusejendom Langsøhus i Silkeborg i forbindelse med en større renovering af værelser og fællesarealer. Til det 1974-miljø, som Den gamle By i Århus har genskabt, blev der stillet et bredt udvalg af samtidige løbesedler og pjecer til rådighed.

Samlingerne plejes også med aktiv indsamling, og f.eks. blev der ved kommunalvalget i november indsamlet udvalgte valgmaterialer til fremtidig udstillings- og forskningsbrug.

Formidling i Tåstrup

Vi vil gerne øge brugen af vores nye faciliteter i Tåstrup, og en af måderne at gøre det på er at komme i kontakt med lokale brugere. Derfor påbegyndte vi i 2013 et samarbejde med det lokale folkebibliotek. Det udmøntede sig i første omgang konkret i en lille udstilling på biblioteket om kommunalvalget i 1913 i lyset af det aktuelle valg til kommuner og regioner. Den følges i begyndelsen af 2014 op med en udstilling om 1. verdenskrig og dansk antimilitarisme i samme periode.

Fotosamlingen

Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv (ABA) har fået støtte fra EU til deltagelse i projektet EuropeanaPhotography, hvis mål det er at digitalisere 505.000 fotografier fra perioden 1839-1939. Heraf skal Arbejdermuseet & ABA levere 25.000, mens resten af indholdet kommer fra 18 partnere i en lang række europæiske lande, heriblandt Italien, Spanien, Frankrig, Polen og Slovakiet.

I 2013 scannede vi godt 7.000 fotos i forbindelse med projektet, hvoraf 5.938 blev fuldt registeret og lagt i vores egen base. Samtidig blev der arbejdet på at løse de tekniske udfordringer knyttet til overførslen af vores data til Europeana-portalen, ligesom der blev løst en større oversættelsesopgave, idet alle fotografiernes titler skal oversættes til engelsk.

Digitalisering: Gråt guld og lydbånd

I 2013 afsluttede vi digitaliseringen af lydoptagelserne af DKP's centralkomitémøder med tilgængeliggørelsen af optagelserne fra perioden 1980-1991. Hermed er en unik kilde til de partiinterne diskussioner og dermed DKP's historie fra 1963 til partiets (og Sovjetunionens) sammenbrud åbnet for forskningen. På hjemmesiden er projektet præsenteret med smagsprøver fra partiformændene Jørgen Jensen og Ole Sohn. Efterfølgende påbegyndtes digitaliseringen af optagelser fra SF's hovedbestyrelsesmøder, som arkivet har tilbage fra 1969.

Når det gælder lyd, samarbejdede vi i 2013 også med Institutet for Kunst og Kulturvidenskab ved Københavns Universitet og det tværvideenskabelige forskningsprojekt LARM om, hvordan man kan give adgang til lydsiden af den danske kulturarv. Konkret stillede vi nogle lydoptagelser til rådighed for projektet, der nu formidles til forskere og studerende på www.larm.fm. Blandt de udvalgte klip var statsminister Hans Hedtofts nytårstale fra årsskiftet 1954-55, tidligere maskinarbejder og syndikalist Lauritz Hansens beretning om bl.a. arbejdsløsheden under 1. verdenskrig og et forsøg på at hjælpe politiske flygtninge samt Villy Fuglsangs foredrag om kommunisternes kamp for socialisme siden 1919.

I 2013 modtog vi en bevilling fra Kulturstyrelsens digitaliseringspulje til projektet "Gråt guld", hvor vi ønsker at digitalisere en stor del af vores småtrykssamling, fordi den er et væsentligt kildemateriale til velfærdssamfundets historie. Meget hurtigt viste det sig, at der er endog meget store copyright-problematikker knyttet til projektet, så en afklaring af de spørgsmål blev en førsteprioritet i projektet. Ved udgangen af 2013 var vi nået så langt, at vi kunne påbegynde prøvescanninger, og projektet går rigtigt i gang i februar 2014. I det hele taget var copyright-problematikker højt på dagsordenen i 2013, og sammen med store institutioner som Statsbiblioteket og Det kgl. Bibliotek indgik vi i forhandlinger med Copydan om at give adgang til at vise fotos på nettet.

Konservering

I 2013 har arbejdet primært koncentreret sig om konservering af de genstande, der har været på udstillinger, så det har spredt sig vidt fra klargøring af nye faner til udstilling i festsalen over konservering af genstande til ferie-udstillingen, og til montering af grafik og plakater til skiftende balkonudstillinger. Derudover har arbejdet koncentreret sig om montering og opbygning af samtlige de udstillinger, som har været vist i 2013.

I foråret havde Arbejdermuseet et forløb for konservatorskoleelever i forskellige udstillingsformer og deres problemstillinger.

Nordisk arkivkonference

I 100 år har de nordiske arbejderarkiver og -biblioteker mødtes for at diskutere forskellige problemstillinger på tværs af landene. De senere år har mødet fundet sted hvert 3. år. I 2013 var det Danmarks tur til at afholde den traditionsrige konference, og det valgte vi at gøre ved delvist at bryde traditionerne. Den første dag af det to dage lange møde lavede vi om til en offentlig konference med titlen "De nordiske velfærdssamfunds immaterielle kulturarv". Dagen bød på både teoretiske overvejelser om, hvad immateriel kulturarv er, og hvordan vi bevarer den, samt på empiriske eksempler fra projekter, der på forskellig måde har beskæftiget sig med emnet. Konferencen var støttet af Nordisk Kulturfond, der bl.a. betalte

for finsk tolkning til stor glæde for såvel finske som andre deltagere, da konferencesproget så kunne være de skandinaviske sprog frem for engelsk.

Konferencen var totalt udsolgt, og de diskussionslystne deltagere undervejs repræsenterede meget forskellige typer deltagere lige fra universitetsfolk til stilladsarbejdere. Der var masser af stof til eftertanke bagefter, og vi fik mange positive tilbagemeldinger, både fra vores nordiske søsterorganisationer og fra andre deltagere.

Efter konferencen blev det mere lukkede, nordiske møde officielt åbnet med et tilbageblik på samarbejdets historie ved arkivar Jesper Jørgensen, og så var der ellers tid til hyggeligt samvær i restauranten. Dagen efter stod programmet dels på rundvisning på vores faciliteter i Tåstrup, dels på erfaringsudveksling om forskellige vigtige emner for institutionerne som arkiv- og biblioteksformidling, digitaliseringsprojekter, forskning og arbejdet med AV-samlinger, herunder drøftelser om muligheder for fælles, fremtidige projekter.

FORSKNING

I slutningen af 2013 udkom kildesamlingen Датские кадры Москвы в сталинское время. Избранные документы из личных дел датчан в архиве Коминтерна [Danske Moskvakadrer i Stalintiden. Udvalgte dokumenter fra de danske personsager i Kominterns arkiv] redigeret af Jesper Jørgensen, Andrei Sorokin, Thomas Wegener Friis, Alexander Chubaryan, Chris Holmsted Larsen, Morten Møller, Anette Eklund Hansen, Svetlana Rosental og Anne-Mette Anker Hansen og udgivet af Syddansk Universitetsforlag. Den introducerende indledning (s. 11-86) til kildesamlingen er skrevet af arkivar Jesper Jørgensen og lektor Thomas Wegener Friis fra Center for Koldkrigsstudier ved Syddansk Universitet. Udgivelsen markerer afslutningen på projektet "Komintern og de danske kommunister", der startede i 2011 i samarbejde med Center for Koldkrigsstudier og Det Russiske Statsarkiv for Socio-Politisk Historie i Moskva. Som led i projektet er kopier af de godt 400 danske personsager fra Kominterns arkiv samtidig frigivet til afbenyttelse fra ABA. Samlingen indeholder især sager efter danske kommunister – af de mere kendte kan nævnes Thøger Thøgersen, Aksel Larsen, Arne Munch-Petersen, Richard Jensen, Knud Jespersen og Jørgen Jensen – men også flere fremtrædende politikere fra Socialdemokratiet og de borgerlige partier, bl.a. statsministrene fra Vilhelm Buhl til Jens Otto Krag, optræder med en personsag i samlingen.

Hanne Abildgaard arbejdede i begyndelsen af 2013 med et forskningsprojekt om John Christensen (Barbermaleren) på Arbejdermuseet. Senere i 2013 fortsatte hun med et nyt forskningsprojekt om samme, men nu tilknyttet Det kongelige Bibliotek som domicileret forsker. Projektet er i første omgang resulteret i artiklen "John Christensen. Autodidakten, der blev kult i både det officielle kunstliv og den arbejderkulturelle offentlighed", som er sendt til redaktionen for "SMK Art Journal" i 2013, og det er planen, at det også skal danne baggrund for en udstilling på Arbejdermuseet i 2015.

Hanne Abildgaard modtog i 2013 Kleins Legat på 100.000 kr. Hun fik bl.a. legatet for sin afgørende indsats for at udvide det danske kunsthistoriske felt til også at omfatte arbejderkunst, bladtegnere, politisk kunst og kulturhistorie og for sin fordomsfri og nytænkende tilgang til kunsthistorien, hvor hun bl.a. har inddraget kilder og emner, som traditionelt set og endnu i dag kun i begrænset omfang er en del af forskningen i dansk kunst, såsom tidsskriftskultur, boghistorie, kontekststudier og politisk historie. Hendes interesse for

at bringe finkulturen i samspil med hverdagskultur og arbejderkultur kom bl.a. til udtryk i "Industriens billeder", som blev fremhævet som et blandt flere af hendes projekter i forbindelse med tildelingen af legatet.

Hanne Abildgaards artikel "Pictures of Industry and Industrial Work in Danish Art from the 1780ies till today" udkom i 2013 i *Eselsohren. Journal of the History of Art, Architecture and Urbanism*, vol. I, 2013, Wuppertal 2013 (pp. 51-73).

Museumsinspektør Helle Leilund arbejdede med forskningsprojektet "Da (næsten) alle drømte om enfamiliehuset". I slutningen af året blev der indsendt en artikel til tidsskriftet *Ethnologia Scandinavica*, mens der blev arbejdet på endnu en artikel til tidsskriftet *Kulturstudier*. Projektet blev også præsenteret på konferencen om velfærdssamfundets immaterielle kulturarv.

Museumsinspektør Margit Bech Larsen gik i 2013 i gang med ph.d.-projektet "Hvem er arbejderne"? Arbejderbegrebets udvikling 1870-2015". Afhandlingen undersøger, hvilke betydninger arbejderbegrebet har haft, samt hvilket semantisk felt (eksempelvis med- og modbegreber) der har dannet rammen om det. Denne sproglige analyse vil blive sat ind i en socialhistorisk kontekst, og der vil være fokus på hvilke interesser, der har gjort sig gældende i etableringen af de dominerende betydninger af arbejderbegrebet fra 1870'erne til i dag. Projektet tager udgangspunkt i en forestilling om sprogets dobbelte rolle som både indikator for en fortidig forståelse (virkelighed, om man vil) og som faktor i udviklingen af nye forståelser. Altså om sprog som både konstrueret og konstruerende. Ud fra denne antagelse er det også et mål for afhandlingen at undersøge, hvorvidt den begrebslige konstruktion af "arbejderen" har betydning for den identitet, som danske lønmodtagere udvikler i dag

I slutningen af 2012 henvendte Royal Copenhagen sig til Arbejdermuseet for at høre, om vi var interesserede i at dokumentere virksomhedskulturen på deres fabrik, inden den ville blive lukket i 2013. Det kom der projektet "Et dansk ikon i en globaliseret verden" ud af. Projektet skulle dokumentere Royal Copenhagens udflytning fra Danmark med særlig vægt på vidensoverførselsaspektet, dokumentation af porcelænsmalning som en særlig produktionsform og Royal Copenhagen som en dansk ikonvirksomhed. Historiestuderende Anja Meier Sandreid blev ansat til projektet, der bl.a. inkluderede fotodokumentation og en række interview med medarbejdere både i Danmark og Thailand samt indsamling af et par arbejdsstationer og andre genstande fra virksomheden.

Direktør Louise Skyggebjerg arbejdede i 2013 sammen med souschef Kristoffer Jensen fra Industrimuseet i Horsens med projektet "Made in China", som inkluderede en 3 uger lang forskningsrejse til det østlige Kina, hvor de besøgte fem danske fabrikker. De publicerede sammen artiklen "Dansk produktion i Kina" i tidsskriftet "Fabrik og Bolig", der udkom i december 2013.

Hanne Abildgaard fungerede i 2013 som medvejleder for tidligere studentermedhjælp og projektansat museumsinspektør på Arbejdermuseet, Karen Westphal, i forbindelse med hendes ph.d.-studium. Målet med projektet er en gennemgribende revision af kunsthistorieskrivningen om dansk kunst under den kolde krig.

Chris Holmsted Larsen, ph.d.-studerende ved Roskilde Universitet og domicileret forsker på Arbejdermuseet & ABA, arbejdede i 2013 videre på sit biografiske projekt om kommunisten Carl Madsen. Dertil har han været medredaktør på førnævnte kildesamling om de danske kommunister i Kominterns arkiv samt holdt forelæsninger og foredrag om kommunisme og politisk ekstremisme.

UDSTILLINGER OG KATALOGER

Spor i Amazonas

Fotoudstillingen "Spør i Amazonas" med fotos af Mike Kollöffel fra rejser i Ecuadors Amazonas-område i 2011 og 2012 blev vist frem til 27. januar 2013.

Modspil. Hans Tichas kritiske kunst før og efter murens fald

Den 9. februar til 12. maj 2013 var det små hoveder, store klappende hænder, svulmende kroppe og stærke farver, der fyldte særudstillingskælderen. Det var systemkritikeren Hans Ticha, der dristigt og ironisk spillede op mod magtens og markedets mange ansigter.

Ticha latterliggjorde i DDR-tiden magthavernes bombastiske selvfremstillinger og diktaturets brug af ritualer og symboler i store, farverige formater. Tichas mål dengang som nu er at invitere til refleksion over den almengyldige betydning af magtens sprog og diktaturets selvbilleder.

Det er fortsat muligt at købe udstillingsplakaten, som er et originalt trefarvet signeret træsnit af Hans Ticha.

Ferie, ferie, ferie – slap nu af, du har fri

I 2013 fyldte Ferieloven 75 år, og det fejrede vi med en stor særudstilling, der blev vist fra 22. juli til 30. december 2013.

Når Arbejdermuseet tog emnet ferieliv op, var det, fordi feriens historie afspejler udviklinger i både arbejdslivet og velfærdssamfundet. Da ferieloven kom i 1938, var målet med den at skabe stærke, oplyste, selvstændige, udhvilede og lykkelige arbejdere, og feriens historie er en vigtig del af fortællingen om arbejderne kamp for mere frihed og fritid.

I udstillingen kunne man følge nogle af de ferieformer, som gennem årene har været typiske for danske arbejdere. Fra lejrliv og cykelferie over begyndende masseturisme i feriehusene fra Dansk Folkeferie og drømmen om sydens sol til "herre i eget hus" i kolonihaver og sommerhusområder.

Andre udstillinger

Ud over de oven for nævnte større udstillinger, der var placeret i særudstillingslokalerne i kælderen, var der i 2013 også rigtigt mange udstillinger på festsalens balkon, og også udstillingsvæggen i butikken blev udnyttet i mange forbindelser.

Arbejdsmiljø – en fotoudstilling

På Arbejdermuseet kunne man fra 18. januar til 23. juni se fotos fra Det Europæiske Arbejdsmiljøagenturs internationale fotokonkurrence om arbejdsmiljø. Af de mere end 2.500

indsendte bidrag blev der vist de finalefotos, der bedst indfangede formålet med konkurrencen – at fremme bevidstheden om et sundt arbejdsliv samt risikoforebyggelse på arbejdspladsen.

Vi ønskede med udstillingen at vise, at arbejdet, trods ny teknologi og nye produktionsformer, stadig er slidsomt og potentielt en trussel mod vores helbred. Kemikalier, stress, arbejde på udsatte steder og ensformige bevægelser udfordrer krop og psyke.

Derfor havde vi også arrangeret et foredrag i forbindelse med udstillingens åbning. Her gav professor Kurt Jacobsen, der er forfatter til bogen "Velfærdens Pris - Arbejderbeskyttelse og arbejdsmiljø gennem 150 år", et indblik i, hvordan den historiske udvikling har været i forhold til at sikre et bedre arbejdsmiljø.

Udstillingen var blevet til i et samarbejde med Det Europæiske Arbejdsmiljøagentur (EU-OSHA) og agenturets Focal Point Denmark.

Dea Trier Mørch: Sorgmunter Socialisme. Billeder fra Leningrad 1966-67

Dea Trier Mørch tog i 1960'erne på flere studierejser til kunstakademier i Østeuropa. I 1966 rejste hun på et sovjetisk forskerstipendium til Leningrad for at studere grafiske teknikker ved kunstakademiet der. På turen skildrede hun i tegninger og grafik med ironisk varme og munter accept et mylder af mennesker og steder, oplevelser og stemninger fra hverdag og fest i Sovjetunionen. Det kom der bl.a. rejsebogen "Sorgmunter Socialisme. Sovjetiske Raderinger" fra 1968 ud af, og det var værkerne herfra, man kunne opleve på en udstilling på Arbejdermuseet fra den 6. juli til 1. september 2013. I forbindelse med udstillingen udkom et lille katalog og en udstillingsplakat. Begge dele kan stadig erhverves i butikken.

"Det må aldrig ske igen". Chile 11. september 1973

Den 11. september åbnede en plakatudstilling i anledning af 40-året for militærkuppet i Chile. Militærkuppet udløste masser af protest – også i Danmark – og udstillingen viste især et udvalg af de danske støttekomiteers originale plakater. Udstillingen blev til i samarbejde med aktive folk fra de dansk-chilenske kredse, og der blev ud over plakater fra Arbejdermuseet & ABA's samling også vist eksempler på chilensk håndarbejde, som blev solgt til fordel for solidaritetsarbejdet, et stort fangebroderi og et unikt billedskærerarbejde. Det var bibliotekar Dorte Ellesøe Hansen, der stod for udstillingens tilrettelæggelse.

"Hej Søster" - En udstilling om musikeren Trilles liv

Den 22. november åbnede udstillingen "Hej Søster" om musikeren Trilles liv og samtid. I udstillingen portrætterede kunstner Stine Gade Christensen i collageform sangeren og musikeren Trilles livshistorie. Fra barndommen i en 2-værelses på Amager, over ungdommens søgen efter et musikalsk ståsted til tiden som en af Danmarks mest toneangivende sangerinder i 1970'erne og 1980'erne. Udstillingen vises til 22. april 2014.

Udstillinger på vandring

I 2013 blev Arbejdermuseets plakatudstilling "Et råb fra muren" vist i Nordjylland fra 6. oktober til 17. november. Det var Dronninglund Kunstcenter, der havde anmodet om at få lov at vise udstillingen i deres fine udstillingsbygninger.

Arbejdermuseets anmelderroste fotoudstilling "Revolution i Norden" (om Den finske borgerkrig 1918) blev også vist i 2013. Udstillingen kunne første gang ses på Arbejdermuseet

i 2010. Siden da har den været på turné til det norske industriarbejdermuseum i Vemork, det finske arbejdermuseum Werstas og Dalarnas Museum i Sverige, og senest er den blevet vist på Forsvarsmuseum Boden i Nordsverige fra 13. oktober 2013 til 19. januar 2014. Trods udstillingens popularitet i de nordiske lande er der ikke planer om, at den skal op igen. I udstillingsarkivet på Arbejdermuseet hjemmeside kan man dog stadig se mange af de dramatiske fotografier, som udgjorde kernen i udstillingen.

Ændringer i de permanente udstillinger

Der var pyntet til jul i 1950'er-udstillingen, og hjemmesiden "Humlen ved Carlsberg" blev gjort tilgængelig direkte fra udstillingen "Industriarbejdet" på 3. sal i forbindelse med relanceringen af sitet, men det store arbejde omkring de permanente udstillinger i 2013 fandt sted bag kulisserne. I slutningen af 2013 blev der udarbejdet et nyt koncept for nye permanente udstillinger på 2. sal samt dele af 1. og 4. sal. Konceptet har fået titlen "Hjem til din historie". Såfremt finansieringen falder på plads, vil udstillingerne åbne successivt fra 2015 til 2017.

De første penge til de nye udstillinger er allerede kommet. Den 2. december fik direktør Louise Karlskov Skyggebjerg overbragt en generøs gave på 150.000 kr. af Dansk Metals formand, Claus Jensen. I august måned 2013 fejrede Dansk Metal sit 125 års jubilæum, og i den forbindelse stod der en lille notits i indbydelsen til reception: "I stedet for gaver ønsker vi os bidrag til Arbejdermuseet udstilling "Familien Sørensen", der viser en arbejderfamilies liv fra slutningen af 1800-tallet og ca. 100 år frem." Det var disse gavepenge, som Claus Jensen kunne overrække den 2. december, og som indgår i Arbejdermuseets planer for etablering af nye permanente udstillinger.

Brochure om engelske tekster

Hvor er de engelske tekster? Det er et spørgsmål, som mangen en turist har stillet på Arbejdermuseet. Der er faktisk mange engelske tekster, men problemet er, at de er placeret forskelligt på de forskellige etager – som handouts, som tekster på væggen, på skærme osv. Derfor udarbejdede vi i 2013 en ny folder, som introducerer turister til, hvordan man finder de engelske tekster i de forskellige udstillinger.

DEN DIGITALE VERDEN

Hjemmesiden

	Unikke besøgende	Sidevisninger
Arbejdermuseet.dk	123.548	1.343.661
Arkiv- og bibliotekssystem	15.023	141.238
Fotobutik	16.590	112.044

Hjemmesiden "Humlen ved Carlsberg" blev i 2013 relanceret. I forbindelse med markedsføring af websitet satte Arbejdermuseet i samarbejde med Carlsberg 300.000 fribilletter i cirkulation. Helt konkret var det bagsideetiketterne på Gl. Carlsberg Lager flaskerne, som i 2013 fungerede som fribillet.

Facebook

Spændende foredrag, varer i butikken, nyt fra samlingerne og markering af mærkedage og særlige begivenheder. Emnerne på Arbejdermuseet & ABA's facebook-profil har været mangfoldige i 2013 og afspejler det meget brede spektrum af aktiviteter, som vi som institution gaber over. Langt over 1.000 mennesker synes godt om Arbejdermuseet på Facebook, og endnu flere deler og liker vores opdateringer. Facebook er ligesom Instagram (hvor Arbejdermuseet & ABA kan følges under navnet Arbejdermuseet_og_ABA) platforme, hvor vi eksperimenterer med vores formidling. Det giver en lidt anderledes kontakt til vores publikum end på hjemmesiden.

ANDEN FORMIDLING

Kanslergadeforliget

Den 30. januar var der arrangeret dobbeltforedrag om Kanslergadeforliget i Danmark og nazisternes magtovertagelse i Tyskland, begge dele for nøjagtigt 80 år siden. Folk strømmede til, og der blev slæbt ekstra stole ind i festsalen for at få plads til så mange tilhørere som muligt. Det var hhv. Niels Finn Christiansen og Per Øhrgaard, der som foredragsholdere trak de mange gæster til.

Specialecafeer

I samarbejde med Selskabet til Forskning i Arbejderbevægelsens Historie (SFAH) arrangerede vi i 2013 som noget nyt to specialecaféer, hvor historiekandidater fik lejlighed til at præsentere deres specialer om arbejderkultur og arbejderbevægelsens historie.

Første café var 15. februar 2013, hvor man kunne høre følgende oplæg:

- Niels Ejgil Dybbro og Mikkel Steffen Nielsen: Samarbejdskomiteen for Fred og Sikkerhed - DKP's forlængede arm.
- Ask Holm: Pure and Simple Unionism: Da den amerikanske fagbevægelse blev apolitisk, 1877-1894.
- Anne Falk Mikkelsen: Socialdemokratens og Arbejderbladets holdning til de tyske politiske flygtninge i 1930'ernes Danmark.

Og anden Specialecafé var 4. oktober 2013, hvor følgende specialer blev præsenteret:

- Lasse Rodewald: Gennem kendskab til venskab? Den Danske Komité for Arbejderkonferencen 1958-1972 og DDR's kontaktarbejde overfor den danske fagbevægelse i Hallstein-doktrinens tid.
- Anders Dybdal: Tidehverv i Socialdemokratiet. Om ændringer i den socialdemokratiske identitet fra 1945 til i dag.
- Agnes Wraae: Det private og det offentlige i kamp og samspil om at gestalte velfærdsstaten. Alfred Th. Jørgensen og K. K. Steincke om privat velgørenhed og offentlig forsorg i Danmark, ca. 1910-1935

Specialecaféerne var meget populære, og blandt det (primært) unge publikum var der masser af diskussion.

Vinterferie

I vinterferien var der traditionen tro kludedukkeværksted, og så afprøvede vi for første gang en billedskattejagt for børn. I anledning af jubilæet for Kanslergadeforliget i 1933 var der også en QR-kode-rundvisning på museet med fokus på forligets historie.

Eksterne partnere

Nogle gange kommer et spændende tilbud flyvende ind ad døren, og der skal slås til i en fart. Det var baggrunden for, at Arbejdermuseet 22. marts lagde hus til, da 50 unge københavnere fra kommunens ungdomsskole satte spot på demokratiet med en stor forårsforestilling "Mig og Magten" i Arbejdermuseets festsal. Forestillingen var en nyfortolkning af tre kendte historier, nemlig Macbeth, Fluernes Herre og Kong Ødipus.

En anden spændende henvendelse i 2013 kom fra "14 Red Ladies" med Jytte Abildstrøm som dirigent og Daimi som solist. De spillede den 8. marts i anledning af Kvindernes Internationale Kampdag og 40-året for ligelønnen på Arbejdermuseet. Det blev en forrygende koncert med det gendannede dameorkester, oprindeligt fra 1933.

Da 3F var i fokus for et Jan Gintberg show sidst i 2013, dannede Arbejdermuseet også rammen om det arrangement.

Forsøg med aftenåbent i Tåstrup: I nærkontakt med velfærdssamfundets historie

Den 24. april blev der for første gang holdt aftenåbent i vores magasiner og på læsesalen i Tåstrup. Der var rundvisning i de normalt lukkede magasiner, og man kunne se udvalgte eksemplarer fra fane- og plakatsamlingen samt tale med en bibliotekar eller historiker om egne projekter, det være sig slægtsforskning eller et kommende universitetsspeciale. Kort sagt var det muligt at opleve byggesten til den moderne velfærdshistorie i vores 12 hyldekilometer store arkiv- og bibliotekssamling. Aftenåbent fortsatte i november 2013 og fortsætter også i vintermånederne i 2014.

Søndagsmatineer

I 2013 arrangerede Arbejdermuseets Venner en række søndagsmatineer, hvor Rejsescenen viste forestillinger om social dumping og partnervold, og så blev der inviteret til diskussion om trafficking med deltagelse af John Kørner, der fortalte om sin tidligere udstilling på Arbejdermuseet "Kvinder til salg".

Foredrag om Kooperationen

I slutningen af 2012 udkom Henning Grelles bog Det kooperative Alternativ, og den var baggrunden for et spændende foredrag den 19. februar på Arbejdermuseet.

Forelæsninger i samarbejde med Folkeuniversitetet

Til efterårsemestret tilrettelagde vi sammen med Dino Knudsen fra Københavns Universitet forelæsningsrækken "Øst, Vest, hjemme bedst? Rejsende i Den kolde krig". Forelæsningerne blev desværre aflyst pga. for få tilmeldte kursister.

Arbejderhistorieprisen 2012

Arbejderhistorieprisen for 2012 blev ikke uddelt. Da der kun var indkommet 5 forslag, valgte man at lade disse bidrag indgå som forslag til Arbejderhistorieprisen 2013.

Sommerferie

I sommerferien var der masser af børn, der brugte de mange muligheder for aktiviteter i særudstillingen om ferie, og der blev taget mange sjove udklædningsbilleder og lavet filmoptagelser til Youtube i campingvognen i gården. I ferien var der også muligheder for at lave sin egen kludedukke i skolestuen og deltage i billedskattejagt. I efterårsferien var det de samme klassikere, der var på programmet for børn.

Opera

Opera er ikke noget, som mange forbinder med Arbejdermuseet, men i sommeren 2013 lagde vi lokaler til et par forestillinger under Copenhagen Opera Festival, hvor Det Kongelige Teater spillede operaen "Gammeljomfruen og Tyven", og hvor Keld og Hilda Heick stod i spidsen for en såkaldt operabingo. Den var med til at bringe operaen tættere tilbage på genrens folkelige udgangspunkt.

Debat om augustoprøret

I anledning af 70-året for augustoprøret 29. august 1943 blev der i festsalen på Arbejdermuseet stillet skarpt på besættelsestidsforskningen i Danmark. Fire danske historikere – Joachim Lund, Niels Wium Olesen, Palle Roslyng-Jensen og Steen Andersen – var inviteret til at give deres bud på fremtiden inden for forskningsfeltet, og det kom der en rigtig spændende aften ud af med et meget engageret publikum.

Golden Days: Karl Marx foredragsmaraton

I anledning af Golden Days festivalen Philosophy Now! var der 17. september kl. 13-18 Karl Marx foredragsmaraton i festsalen på Arbejdermuseet. Gennem fire foredrag og en efterfølgende debat kunne man få indblik i Marx' tanker, den samtid han levede i samt hans betydning for den danske arbejderbevægelse og den politiske debat i det 20. århundrede. Hvad kan vi bruge Marx til i dag? var et af de spørgsmål, der blev stillet. Foredragene blev et tilløbsstykke, og mange interesserede måtte desværre afvises i døren, da der ikke kunne proppes flere interesserede tilhørere ind i salen. I dagens anledning var Karl Marx talerpulten, der stammer fra diskussionsklubben Karl Marx (stiftet ved et møde 3. juli 1886 i Arbejdernes forsamlingsbygning i Rømersgade 22), fundet frem.

Foredrag

Den 25. september var der foredrag med dr.phil. Hans Kirchhoff i anledning af 70-året for besættelsesmagtens aktion mod de danske jøder og tyske flygtninge 1.-2. oktober 1943. Kirchhoffs foredrag tager udgangspunkt i hans nye bog "Den gode Tysker".

Kulturnatten

På kulturnatten spillede bandet "The Islanders" op i festsalen, mens der blev vist feriefilm i særudstillingen på smalfilmsapparat. Som sædvanlig kiggede mange forbi og oplevede den gode stemning i huset på Kulturnatten.

Uhyggelige historier fra gamle dage

Som i 2011 og 2012 inviterede vi i anledning af Halloween børn til at høre uhyggelige historier fra de "gode" gamle dage. Der blev vist rundt og læst op af uhyggelige erindringer fra gamle dage om rotter, sygdom, hårdt arbejde og meget andet, og der blev smagt på fedtemadder i en mørklagt festsal kun oplyst af stearinlys.

Som noget nyt tilbød vi også en uhyggelig historie for voksne, nemlig en teaterforestilling om social dumpning og efterfølgende debat.

Juletræsfest

I december holdt vi igen stor juletræsfest med nisser, sang og dans i festsalen. Juletræs festen er en af husets gamle traditioner, som vi med succes har genindført. Mange børn, forældre og bedsteforældre kom og havde en festlig eftermiddag. Kaffebaren solgte hjemmebag og gammeldags godteposer, og ved bordene i salen kunne børn og voksne hygge sig, klippe historisk julepynt og lege julelege.

Ud af huset

På Greve Museum gav museumsinspektør Margit Bech Larsen 1. september 2013 et foredrag om ferieloven og ferieformernes udvikling i det 20. århundrede. Her blev der bl.a. fortalt historier fra lokalområdet, da både Dansk Folkeferie i Karlslunde og Danmarks ældste organiserede campingplads i Hundige blev omtalt. Foredraget var en appetitvækker til Greve Museums nye permanente udstilling ”VELFÆRDSDRØMME. Greve i det 20. århundrede”, som også handler om bl.a. lejligheden og sommerhusområderne ned langs kysten til Køge Bugt.

Henning Grelle holdt foredraget "1. maj talen gennem tiderne" i Vartov den 5. marts og foredraget "Th. Stauning, politikeren og mennesket" i Smedenens Hus, Helsingør, den 28. september.

Jesper Jørgensen holdt et oplæg ved receptionerne for antologien *Komintern og de dansk-sovjetske relationer* (udgivet af Arbejdermuseet & ABA i 2012) på hhv. Arbejdermuseet og på den danske ambassade i Moskva, præsenterede konference-papiret "Komintern og de danske kommunister – et transnationalt projekt om en transnational bevægelse" ved Arbetarhistorikermötet i Landskrona, samt fortalte om ABA's lydsamling i radioprogrammet *Alle tiders historie* på DR's P1.

Artikler

Dorte Ellesøe Hansen skrev artiklen "Slægten på plakaten" i *Slægt & Data*, nr. 2, 2013. Derudover blev der skrevet formidlingsartikler til bl.a. *Nyt om Arbejdermuseet*, der udgives af Arbejdermuseets Venner, til tidsskriftet *Arbejderhistorie* og til www.arbejdermuseet.dk

Presse og pr

I 2013 fortsatte vi med at udsende elektroniske nyhedsbreve, ligesom vi i stigende grad benyttede Facebook.

I 2013 blev der også som en del af et markedsførings samarbejde med vores forpagter af Ølhalle, Jespers Torvekøkken, lavet en ny reklamefolder om festsalen og restauranten, ligesom der blev udviklet nogle helt særlige dækkeservietter, som fortæller historier fra og om Arbejdernes Forsamlingsbygning. Disse er en del af en strategi, der går ud på i højere og højere grad at bruge butik og restaurant til alternativ formidling. I butikken blev der f.eks. arbejdet med særlige tiltag i forbindelse med udstillingen om ferie.

Markedsføringsmæssigt afprøvede vi nye tiltag som f.eks. gratis postkort og reklamer på skærme i S-togene.

UNDERVISNING

I skoleåret 2012/2013 har 18.735 elever fra Grundskolen og Ungdomsuddannelser besøgt Arbejdermuseet. Heraf har 12.448 elever deltaget i undervisning eller andre læringsrelaterede arrangementer på museet. Disse tal betyder, at Arbejdermuseet trods forårets lockout har formået at fastholde de senere års høje besøgstal.

I løbet af 2013 har museet udbudt 11 faste undervisningstilbud samt en byvandring. Afdelingen har haft 12 studentermedarbejdere ansat som forestår den daglige undervisning. Herudover har afdelingen haft to universitetsstuderende i praktik i perioden fra august til december.

Af større udviklingsprojekter i 2013 bør følgende nævnes:

Partnerskaber: I 2013 indgik Skoletjenesten på Arbejdermuseet et partnerskab med den københavnske folkeskole Den Classenske Legatskole. Formålet med partnerskabet er at sikre en varieret, visuelt og sanselig undervisning af skolens 8. årgang i forhold til fagene dansk og historie med særlig fokus på perioden omkring industrialiseringen. Samtidig understøtter partnerskabet Arbejdermuseets strategiske mål om at turde eksperimentere med nye og innovative pædagogiske greb i undervisningen. I forbindelse med sidstnævnte er elev-til-elev formidling blevet et pædagogisk omdrejningspunkt i partnerskabet.

Ferie, ferie, ferie: I forbindelse med særudstillingen "Ferie, ferie, ferie – slap nu af du har fri", blev der udviklet et undervisningsforløb samt et omfattende undervisningsmateriale til udstillingen. Ud over undervisningstilbuddet blev der i oktober måned afholdt en workshop i samarbejde med Sølvgade Skole og Wonderful Copenhagen i forbindelse med sidstnævntes festival "Kids city".

Learning Museum: I 2013 blev Skoletjenestens deltagelse i det landsdækkende projekt Learning Museum afsluttet. Projektet har haft til formål at styrke samarbejdet mellem læreruddannelser og kulturinstitutioner med henblik på at øge kvaliteten af lærernes brug af museumsundervisning. I forbindelse med projektet har Arbejdermuseet undervist mere end 300 lærerstuderende, haft 12 lærerstuderende i praktik samt bidraget med fire artikler om erfaringer og anbefalinger.

Arkivformidling: I efteråret 2013 er mulighederne for arkivformidling til grundskolen og gymnasier blevet afdækket. Dette har resulteret i et kommende undervisningstilbud i samarbejde med Rigsarkivet med kvinders og tyendes valgret som fagligt omdrejningspunkt samt udgivelsen af materialet "Der var engang en historie". Sidstnævnte udkommer ultimo januar 2014.

Læs, leg og lær med historien: Formålet med projektet er at styrke elever på mellemtrinnet i faglig læsning og skrivning samt øge deres motivation for faget historie. Projektet modtog i juni måned 450.000 kr. fra Kulturstyrelsen og forventes afsluttet maj 2014.

Museumsundervisningsuddannelsen: Arbejdermuseets to skoletjenestemedarbejdere blev i foråret 2013 kursusledere af MuseumsUndervisningsUddannelsen. En uddannelse der tilbydes i et samarbejde mellem ODM og Skoletjenesten. Uddannelsen blev gennemført i perioden fra januar til maj.

BYGNINGERNE

I 2013 blev tag- og facaderestaurering af forhusene Rømersgade 22 og 24 afsluttet, og det samme gjorde omfattende kloakarbejder og arbejdet med andre former for skybrudssikring. Dermed er de omfattende restaureringsarbejder, der har været i gang siden 2010, nu endeligt afsluttet.

SALG

Café & Ølhalle

Café & Øl-Halle "1892" blev i 2013 forpagtet af Jespers Torvekøkken. Omsætningen steg lidt i forhold til 2012, og der arbejdes fortsat på at øge brugen af restauranten, ikke mindst ved at indtænke den som en aktiv ressource i forbindelse med arrangementer på Arbejdersmuseet. Restaurationschefen deltager derfor også fast i møder i eventudvalget.

Udlejning af festsalen

I 2013 har festsalen og mødelokalet Louis Pio på 2. sal været flittigt benyttet til faglige og sociale events. Fagbevægelsens organisationer og private kunder har afholdt i alt 62 små og større arrangementer, og ABM har selv benyttet salen og mødelokalet til i alt 53 forskelligartede arrangementer. Der var et stigende antal gæster i festsalen i forhold til året før.

Butikken

I butikken har der igen været et travlt og spændende år med masser af gæster, både dem der også skulle besøge museet, men så sandelig også mange som "blot" skulle handle i butikken. I 2013 blev der arbejdet videre med at få produceret varer som kommer ind under kategorien "logovarer". Det blev bl.a. til paraplyer og flotte indkøbsnet med 8-8-8-fanen, og vi fik også lavet nogle dejlige fleecetæpper med broderet logo. Disse tæpper er primært lavet, for at gæster i salen kan lune sig lidt på kolde dage i forbindelse med arrangementer, men er nu også til salg i butikken. Yderligere fik vi i forbindelse med ferie-udstillingen lavet notesblokke samt et sæt spillekort, der samtidig fungerede som "katalog" for udstillingen, idet der på hvert kort er et billede, der beskriver en genstand e.l. fra udstillingen.

Så prøvede vi noget nyt.... En aften i november holdt butikken aftenåbent for Arbejdersmuseets venneforening og Kunstforeningen med særtilbud og nye varer, der blev præsenteret første gang denne aften. Desværre kom der ikke så mange, men vi satser på at gentage seancen i 2014 og måske gøre det til et fast event. Efteråret og julemåneden var som altid herligt travlt, og der var også i år godt gang i salget af kalendergavetning og forskellige julevarer.

ORGANISATION

Personale

I 2013 blev der bl.a. taget afsked med vicedirektør Hanne Abildgaard, der efter 15 år på museet valgte at blive freelancer. Nyansatte var bl.a. forvalter Søren Haupt Houlby og afdelingschef Ulrich Flaskager Hansen.

I 2013 var der 5 projektansatte, bl.a. dokumenterede museumsinspektør Anja M. Sandreid Royal Copenhagen i Glostrup i forbindelse med lukningen af produktionen i Danmark, og museumsinspektør Susanne Aasted arbejdede med udstillingen "Modspil. Hans Tichas kritiske kunst før og efter murens fald", udstillingen "Dea Trier Mørch: Sorgmunter Socialisme" samt forberedelse af en kunstudstilling i foråret 2014 baseret på museets egne værker.

I alt modtog 60 medarbejdere løn og 33 personer honorarer fra Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv i 2013. Alt i alt beskæftigede institutionen 28,75 årsværk (beregnet efter ATP-bidraget) i 2013, hvilket er lidt mindre end året før og væsentligt mindre end i 2011.

Ny vision

I 2013 blev der udarbejdet en ny vision, der danner rammerne for det videre arbejde. Visionen, der bl.a. blev til på baggrund af seminarer for henholdsvis medarbejdere og bestyrelse/advisory board, lyder:

Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv skaber samlinger og viden, der gør os klogere på os selv og vores fælles historie, både nu og i fremtiden. Gennem alsidig, vedkommende og debatskabende formidling sættes nutiden i perspektiv.

Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv arbejder ud fra sloganet "Hjem til din historie".

Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv prioriterer:

- formidling, der har øje for de små historier i den store – og omvendt
- mod til at gå ad både gamle og nye veje
- at have og være i dialog
- at se arbejdet med forskning, formidling og samling i sammenhæng
- at gå på tværs – af fagligheder, institutions- og landegrænser

Ny FIF-strategi

I 2013 blev der også udarbejdet en ny forsknings-indsamlings-formidlings-strategi som en samlet strategi for hele institutionen. Strategien fastsætter både, hvad vi arbejder med (emnefeltet), og hvordan vi har tænkt os at gøre det i de kommende år med udgangspunkt i institutionens mission og vision.

Strategien blev udformet på baggrund af en række FIF-møder afholdt blandt institutionens faglige medarbejdere i 2012 og 2013, og den er dermed et produkt af mange menneskers input og bidrag. Hvor mission, vision og emnefeltsbeskrivelsen er tænkt som det brede grundlag for vores arbejde, er de satsningsområder samt rammer og virkemidler, som også beskrives i strategien, den konkrete måde vi vil arbejde med grundlaget på i de kommende 4 år.

Satsningområderne er:

- kampen om velfærdssamfundet
- arbejdsliv og arbejdsløshed
- fattigdom
- værdier og partier
- modstandens æstetik

Bestyrelsen

Bestyrelsen bestod pr. 31. december 2013 af:

Marie-Louise Knuppert, LO, formand

Lena Brostrøm Dideriksen, Dansk Artist Forbund, næstformand

Ane Buch, Håndværksrådet

Asbjørn Hellum, Statens Arkiver (valgt af Advisory Board)

Bjarne Salomonsen, A-pressen

Sune Bøgh, Københavns Kommune

Vivi Lønborg Andersen, medarbejderrepræsentant

Advisory board bestod pr. 31. december 2013 af:

Asbjørn Hellum, Statens Arkiver

Jens Thorhauge, tidligere Styrelsen for Bibliotek og Medier

Mogens Jensen, Socialdemokraterne

Niels Jul Nielsen, Københavns Universitet

Per Kristian Madsen, Nationalmuseet

Tonni Hansen, SF

Samarbejde, netværk og bestyrelser

Arbejdermuseet & ABA's medarbejdere deltog i 2013 i en lang række relevante faglige fora, konferencer og netværk, herunder ODMs forskningsnetværk, ODA's formidlingsnetværk, Nyere Tids Netværk, Samlingsnetværket, Håndværks- og Industripuljen, Dragtpuljen, Boligpuljen, IALHI, Worklab, DEFF samt projekterne Europeana Photography og LARM.

Først Hanne Abildgaard og siden Louise Skyggebjerg repræsenterede Arbejdermuseet & ABA i Privatarkivudvalget. De sad endvidere i Arbejdsgruppen vedrørende indsamling og prioritering af landsdækkende, regionale og lokale forenings- og organisationsarkiver, mens Hans Uwe Petersen sad i Arbejdsgruppen vedrørende bevaring og formidling af digitale arkivalier samt Arbejdsgruppen vedrørende DANPA's videreudvikling nedsat af Privatarkivudvalget.

Louise Skyggebjerg sad i bestyrelsen for Teknologihistorisk Selskab.

Jesper Jørgensen (kasserer) og Margit Bech Larsen sad i bestyrelsen for Selskabet til Forskning i Arbejderbevægelsens Historie (SFAH), Louise Skyggebjerg var med i det bedømmelsesudvalg, der afgør, hvem der modtager Arbejderhistorieprisen, mens Katrine Madsbjerg var medlem af tidsskriftet Arbejderhistories redaktion.

Thomas Meldgaard sad i bestyrelsen for Arbejdernes Kunstforening

Freddie Nielsen var tovholder i FFB, Fagbevægelsens Fælles Bibliotekssystem, der omfatter fire biblioteker.

Helle Leilund var beskikket censor på Københavns Universitet/ Europæisk Etnologi, på Håndarbejdets Fremmes Seminariums tekstilformidleruddannelse og i kulturarvsfag på Det Informationsvidenskabelige Akademi.

Helle Leilund sad i bestyrelsen for Brumleby Museum.

Jesper Jørgensen var korresponderende redaktør (correspondent) af *The International Newsletter of Communist Studies* (Potsdam).

Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv og medarbejdere ved institutionen var i 2013 bl.a. medlem af SLA, Organisationen Danske Museer, Organisationen Danske Arkiver, ICOM, Landsforeningen til bevaring af Foto og Film, Specialmuseumsforeningen, Danmarks Forskningsbiblioteksforening, Kulturklik, Worklab, Arlis/Norden, International Association of Labour History Institutions, Selskabet til Bevaring af Industrielle Miljøer, The Society for the History of Technology, The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage samt MID /Museumsformidlere i Danmark.

ØKONOMIEN

I slutningen af 2013 tilbagebetalte Arbejdermuseet det lån på 4,9 mio. kr., der blev optaget hos LO i 2011. Tilbagebetalingen var mulig, fordi det siden 2011 er lykkedes at rette op på Arbejdermuseets likviditetsmæssige situation, så vi nu har en sund likviditet.

I slutningen af 2012 blev der vedtaget en ny museumslov. I forlængelse heraf besluttede vi at udarbejde en ny kontoplan, således at der er overensstemmelse mellem, hvordan vi bogfører på konti i det daglige og Kulturstyrelsens krav til regnskabsopstilling. Den nye kontoplan tages i brug i 2014, der allerede er budgetteret på baggrund heraf. Den nye kontoplan vil få en mindre betydning for regnskabsopstillingen i 2014.

I 2013 blev der investeret i forskellige ting med henblik på at spare driftsomkostninger på længere sigt. Investering i nye elpæretyper kan allerede ses på elregningen, ligesom den allerede omtalte reolinvestering forventes at kunne nedbringe vores magasineringsomkostninger og ikke mindst forhindre, at denne type omkostninger stiger.